

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Управління Служби безпеки України в Херсонській області

Слідчий відділ

вул. Лютеранська, 1. м. Херсон. 73000 тел. (0552) 42-21-29
www.ssu.gov.ua, e-mail: usbu_hes@ssu.gov.ua Код ЄДРПОУ 20001728

ПОВІДОМЛЕННЯ

про підозру

місто Миколаїв

04 листопада 2023 року

Слідчий у кримінальному провадженні – Начальник слідчого відділу УСБУ в Херсонській області полковник юстиції Куйбіда Єгор Олександрович, розглянувши матеріали досудового розслідування кримінального провадження, внесеного 13.07.2023 до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 22023230000000354 за фактом вчинення кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України, встановивши наявність достатніх доказів для повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, відповідно до ст. ст. 40, 42, 276, 277, 278 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

Лайкову Дмитру Володимировичу, 15.04.1981 року народження, громадянину Російської Федерації, уродженцю Астраханської області РРФСР, зареєстрованому та проживаючому за адресою: Російська Федерація, м. Москва, вул. Б. Лубянка, буд. 1/3, співробітнику другої служби управління захисту конституційного ладу ФСБ РФ, документованому паспортом громадянина РФ № 46 08 535912, виданий 13.08.2009, органом «ТП № 1 ВУМВС Росії в Московській області, Балашихінському районі», полковнику, раніше не судимому

- про те, що він підозрюється у вчиненні таких кримінальних правопорушень (злочинів):

- у жорстокому поводженні з цивільним населенням та вчиненні інших порушень законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчинених за попередньою змовою групою осіб, а також у відданні наказу про вчинення таких

дій, тобто у кримінальних правопорушеннях, передбачених ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 438 КК України.

Вказані кримінальні правопорушення вчинені при наступних обставинах.

З 19 лютого 2014 року представниками Російської Федерації (далі – РФ) розпочато збройне вторгнення збройних сил РФ (далі – ЗС РФ), приховане твердженням керівників РФ про переміщення військових підрозділів в рамках звичайної ротації сил Чорноморського флоту, які у взаємодії з військовослужбовцями Чорноморського флоту РФ та іншими підрозділами ЗС РФ здійснили блокування й захоплення адміністративних будівель і ключових об'єктів військової та цивільної інфраструктури України, забезпечивши військову окупацію території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя. 18 березня 2014 року РФ оголосила про офіційне включення Криму до її території.

Разом з тим протягом березня та на початку квітня 2014 року, під безпосереднім керівництвом та контролем представників влади та ЗС РФ представники іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд і груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих Російською Федерацією, взяли під контроль будівлі, в яких знаходилися органи місцевої влади та місцеві органи виконавчої влади України, військові об'єкти України в окремих районах Донецької та Луганської областей України. 07 квітня 2014 року в м. Донецьку створено терористичну організацію «Донецька народна республіка» (далі за текстом – «ДНР»), а 27 квітня 2014 року в м. Луганську – терористичну організацію «Луганська народна республіка» (далі за текстом – «ЛНР»), у складі яких утворені незаконні збройні формування, які функціонують і по теперішній час.

Внаслідок військових дій у період з травня по серпень 2015 року сили оборони України звільнили частину раніше окупованих територій Донецької та Луганської областей.

Датою початку тимчасової окупації Російською Федерацією окремих територій України є 19 лютого 2014 року. Автономна Республіка Крим та місто Севастополь є тимчасово окупованими Російською Федерацією з 20 лютого 2014 року. Окремі території України, що входять до складу Донецької та Луганської областей, є окупованими Російською Федерацією (у тому числі окупаційною адміністрацією Російської Федерації) починаючи з 7 квітня 2014 року, відповідно до ч. 2 ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 № 1207-VII.

Надалі, 24 лютого 2022 року президент РФ оголосив початок так званої «спеціальної військової операції». Після цього, близько четвертої години ранку того ж дня, ЗС РФ, інші збройні формування РФ та підконтрольні їм угруповання іррегулярних незаконних збройних формувань розпочали широкомасштабне військове вторгнення на територію України, увійшовши з боку РФ, Білорусі та тимчасово окупованої території України, що супроводжувалось завданням

ракетно-артилерійських ударів та бомбардувань авіацією об'єктів по всій території України.

З того моменту сили оборони України здійснюють збройну відсіч вздовж всієї лінії фронту.

Так, 24.02.2022 Указом Президента України № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», у зв'язку з військовою агресією РФ проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» постановлено введення в Україні воєнного стану із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб, який у подальшому неодноразово продовжувався та діє на теперішній час.

Факт широкомасштабного збройного вторгнення на територію України 24.02.2022 не приховувався владою РФ, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п.п. 1, 3 Висновку 300(2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п.п. 17, 18 Наказу від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього» (Україна проти РФ) та ін.)).

Відповідно до ст. 2 спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 р. ці конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Таким чином, з 19 лютого 2014 року до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією Російської Федерації проти України, окупацією частини території України, що вказує на поширення дії на території України законів та звичаїв війни (норм міжнародного гуманітарного права).

Відповідно до Конвенції про захист цивільного населення під час війни, підписаної у м. Женеві 12.08.1949, учасниками якої є, зокрема, Україна та Російська Федерація (далі за текстом – Конвенція), сторони домовилися, що Високі Договірні Сторони зобов'язуються дотримуватися та забезпечувати дотримання цієї Конвенції за всіх обставин.

Згідно з положеннями ст. 27 Конвенції особи, що перебувають під захистом, мають право за будь-яких обставин на особисту повагу, повагу до своєї честі, права на сім'ю, їхніх релігійних переконань та обрядів, звичок та звичаїв. До них завжди слід ставитися гуманно й захищати їх, зокрема, від будь-якого акту насильства чи залякування, від образ та цікавості натовпу.

З урахуванням положень стосовно здоров'я, віку та статі, сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, має право

поводитися з усіма ними однаково, без жодної дискримінації, зокрема стосовно раси, релігії або політичних переконань.

Статтею 29 Конвенції передбачено, що сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, відповідає за поведження своїх представників із цими особами, причому це не знімає особистої відповідальності з таких представників.

У силу положень ст. 31 Конвенції жодний примус фізичного чи морального порядку не може застосовуватися до осіб, які перебувають під захистом, зокрема з метою отримання від них або від третіх осіб якихось відомостей.

Відповідно до ст. 32 Конвенції Високі Договірні Сторони спеціально дають згоду на те, що їм забороняється застосування будь-яких заходів, які можуть завдати фізичних страждань або призвести до знищення осіб, що перебувають під захистом, які є під їхньою владою. Ця заборона поширюється не лише на вбивства, тортури, тілесні покарання, калічення та медичні чи наукові досліді, які не викликані потребою лікування особи, що перебуває під захистом, а й на будь-яке інше brutальне поведження з боку як цивільних, так і військових властей.

Згідно зі ст. 147 Конвенції серйозні порушення, про які йдеться у Конвенції, становлять такі порушення, що охоплюють такі дії, якщо їх здійснено проти осіб або власності, які перебувають під захистом цієї Конвенції: умисне вбивство, тортури або нелюдяне поведження, зокрема біологічні експерименти, які умисно спричиняють великі страждання чи серйозні травми тілу чи здоров'ю, нелегальна депортація чи переведення або нелегальне ув'язнення особи, що перебуває під захистом, примушення особи, що перебуває під захистом, служити в збройних силах ворожої держави, або умисне відбирання в особи, що перебуває під захистом, прав на справедливий і офіційний судовий процес, рекомендований цією Конвенцією, захоплення полонених і широкомасштабне руйнування і привласнення власності, не виправдане воєнною необхідністю, і здійснюване незаконним чином і безцільно.

Статтею 11 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Додаткового протоколу I) від 8 червня 1977 року (далі за текстом – Додаткового протоколу I) передбачено, що фізичному і психічному стану здоров'я і недоторканності осіб, що перебувають під владою супротивної сторони, або інтернованих, затриманих чи яким-небудь іншим чином позбавлених свободи в результаті ситуації, зазначеної у статті 1, не повинно завдаватися шкоди шляхом якоїсь невинуватеної дії або бездіяльності.

Відповідно до ст. 43 Додаткового протоколу I передбачено, що збройні сили сторони, що перебуває в конфлікті, складаються з усіх організованих збройних сил, груп і підрозділів, що перебувають під командуванням особи, відповідальної перед цією стороною за поведінку своїх підлеглих, навіть якщо ця сторона представлена урядом чи властями, не визнаними супротивною стороною. Такі збройні сили підпорядковані внутрішній дисциплінарній системі, яка, поряд з іншим, забезпечує додержання норм міжнародного права, застосовуваних у період збройних конфліктів.

Статтею 44 Додаткового протоколу I передбачено, що для сприяння посиленню захисту цивільного населення від наслідків воєнних дій комбатанти зобов'язані відрізняти себе від цивільного населення в той час, коли вони беруть участь у нападі або у воєнній операції, що є підготовкою до нападу. Однак у зв'язку з тим, що під час збройних конфліктів бувають такі ситуації, коли через характер воєнних дій озброєний комбатант не може відрізнити себе від цивільного населення, він зберігає свій статус комбатанта за умови, що в таких ситуаціях він відкрито носить свою зброю.

Крім того, статтею 75 Додаткового протоколу I встановлено, що тією мірою, якою їх торкається ситуація, зазначена у статті I цього Протоколу, з особами, які перебувають під владою сторони, що бере участь у конфлікті, і не користуються сприятливим ставленням згідно з Конвенціями або згідно з цим Протоколом, за всіх обставин поведуться гуманно, і вони, як мінімум, користуються захистом, передбаченим у цій статті, без будь-якої несприятливої різниці, заснованої на ознаках раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії чи віросповідання, політичних або інших переконань, національного чи соціального походження, майнового стану, народження чи іншого статусу або на яких-небудь інших подібних критеріях. Кожна сторона має з повагою ставитися до особи, честі, переконань та релігійних обрядів усіх таких осіб.

Згідно з ч. 2 ст. 75 Додаткового протоколу I заборонені й будуть залишатися забороненими в будь-який час і в будь-якому місці такі дії, незалежно від того, чиняться вони представниками цивільних чи воєнних органів: а) насильство над життям, здоров'ям і фізичним та психічним станом осіб, зокрема: а.1) вбивство; а.2) катування всіх видів — фізичні чи психічні; а.3) тілесні покарання; а.4) каліцтво; б) знущання над людською гідністю, зокрема принижуюче й образливе поводження, примус до проституції чи непристойне посягання в будь-якій його формі.

У результаті вищезазначених подій, в умовах міжнародного збройного конфлікту, значна частина території Херсонської області, починаючи з 24.02.2022 у тому числі місто Нова Каховка, перебувало під контролем регулярних з'єднань і підрозділів збройних сил та інших військових формувань Російської Федерації, підпорядкованих і скеровуваних ними російських радників та інструкторів, окупаційних адміністрацій Російської Федерації, зокрема із залученням військовослужбовців Федеральної служби безпеки РФ (далі ФСБ – РФ).

Згідно ст. 16.1. Федерального закону від 03.04.1995 N 40-ФЗ (ред. від 04.08.2023) «Про федеральну службу безпеки» військовослужбовці органів федеральної служби безпеки проходять військову службу відповідно до законодавства Російської Федерації про проходження військової служби з урахуванням встановлених цим Федеральним законом особливостей, зумовлених специфікою виконуваних ними обов'язків. При здійсненні оперативно-службової діяльності співробітники органів федеральної служби безпеки підпорядковуються лише безпосередньому та прямому начальнику.

Згідно ст. 2. Федерального закону від 28.03.1998 N 53-ФЗ (ред. от

14.07.2022) «Про військовий обов'язок та військову службу» - військова служба - особливий вид федеральної державної служби, що виконується: громадянами, які не мають громадянства (підданства) іноземної держави або посвідки на проживання або іншого документа, що підтверджує право на постійне проживання громадянина на території іноземної держави, - у Збройних Силах Російської Федерації та у військах національної гвардії Російської Федерації (далі також - інші війська), у рятувальних військових формуваннях федерального органу виконавчої влади, уповноваженого на вирішення завдань у галузі цивільної оборони (далі - військові формування), у Службі зовнішньої розвідки Російської Федерації, органах федеральної служби безпеки, органах державної охорони, органах військової прокуратури, військових слідчих органах Слідчого комітету Російської Федерації та федеральних органах забезпечення мобілізаційної підготовки органів державної влади Російської Федерації (далі - органи), у воїнських підрозділах федеральної протипожежної служби та створюваних на воєнний час спеціальних формуваннях.

Відповідно до ч. 4 ст. 1 Федерального закону від 27.05.1998 N 76-ФЗ (ред. від 14.07.2022) «Про статус військовослужбовців» (зі зм. та доп., набрання чинності з 25.07.2022), - військовослужбовці мають право на зберігання, носіння, застосування та використання зброї в порядку, що визначається федеральними конституційними законами, федеральними законами та іншими нормативними правовими актами Російської Федерації.

Так, 27.02.2022 (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено) невідновлені військовослужбовці регулярних з'єднань і підрозділів збройних сил та інших військових формувань Російської Федерації, перебуваючи за адресою: проспект Дніпровський, 24, місто Нова Каховка незаконно захопили та встановили свій контроль над приміщенням Каховського районного відділу поліції ГУНП в Херсонській області (далі – Каховський РВП ГУНП в Херсонській області), що не було обумовлено воєнною необхідністю, а здійснено виключно з метою нелегального ув'язнення, застосування фізичного насилля та катування цивільного населення Херсонської області для отримання відомостей, що цікавили окупаційну владу та військових РФ.

У подальшому, але не раніше березня – травня 2022 року (більш точний час та дату досудовим розслідуванням не встановлено), військовослужбовці з числа керівного складу збройних формувань, силових структур, органів окупаційної влади Російської Федерації залучили до реалізації спільного плану співробітника другої служби управління захисту конституційного ладу ФСБ РФ, полковника **Лайкова Дмитра Володимировича, 15.04.1981 року народження** (позивний – «Лакі»).

Упродовж березня – травня 2022 року (більш точний час досудовим розслідуванням не встановлено) Лайков Д.В., за попередньою змовою з іншими невідновленими досудовим розслідуванням військовослужбовцями РФ, перебуваючи в окупованому місті Нова Каховка, умисно, тобто усвідомлюючи суспільно небезпечний характер свого діяння (дій), передбачаючи його суспільно небезпечні наслідки і бажаючи їх настання, будучи озброєним вогнепальною зброєю - пістолетом, який відкрито носив при собі, порушуючи

ст. ст. 3, 27, 31, 32, 147 Конвенції та ст. 11, ч. 2 ст. 51, 75 Протоколу I щодо заборони нападів на цивільних осіб, незаконно ув'язнювали цивільних осіб в приміщенні Каховського РВП ГУНП в Херсонській області за адресою: проспект Дніпровський, 24, місто Нова Каховка, застосовуючи до них жорстоке поводження, катування, з подальшою відмовою визнати таке позбавлення волі або повідомити про долю чи місце перебування цих осіб з метою залишення їх без законодавчого захисту протягом тривалого періоду часу.

Так, 11 травня 2022 року (більш точний час не встановлено), невстановлені військовослужбовці збройних формувань РФ, перебуваючи поблизу блокпосту в районі тимчасово окупованого с. Давидів Брід Бериславського району Херсонської області, незаконно затримали Максимця Андрія Володимировича, 01.02.1992 року народження, який у складі Збройних Сил чи інших збройних формувань України не перебував, жодної зброї не мав, участі у бойових діях не брав, тобто був особою, яка підпадає під захист ст. 4 Конвенції, як громадянин України, котрий не бере активної участі у бойових діях та опинився в ході окупації під владою сторони конфлікту (Російської Федерації). У той же день потерпілого перевезено та ув'язнено в одній із камер у приміщенні Каховського РВП ГУНП в Херсонській області за адресою: Херсонська область м. Нова Каховка просп. Дніпровський, 24, де потерпілий незаконно утримувався до 29.05.2022.

У період нелегального ув'язнення Максимець А.В. за наказом та у присутності Лайкова Д.В. допитувався військовослужбовцями збройних формувань РФ із застосуванням фізичного насильства з метою примусити потерпілого вчинити дії, що суперечать його волі, а саме надати інформацію, яка представляла інтерес для окупаційних військ.

Під час одного з таких допитів в період часу з 11.05.2022 по 29.05.2022, приблизно 14.05.2022 (більш точну дату та час не встановлено) Лайков Д.В., перебуваючи в приміщенні Каховського РВП, в усній формі віддав наказ п'ятьом невстановленим досудовим розслідуванням військовослужбовцям РФ про застосування фізичного насильства відносно Максимця А.В. з метою примусити останнього співпрацювати з ФСБ РФ. Після цього вказані особи у присутності Лайкова Д.В., діючи у порушення ст.ст. 27, 31, 32, 79, 147 Конвенції, ст.ст. 11, 75 Додаткового протоколу I, стали погрожувати потерпілому позбавленням життя та почали завдавати численні удари кулаками, ногами та гумовими кийками по різним частинам тіла з метою примусити останнього співпрацювати з ФСБ РФ, чим останньому спричинено тілесні ушкодження у вигляді переломів 6-9 ребер, що відносяться до тілесних ушкоджень середньої тяжкості за критерієм тривалості розладу здоров'я.

Крім того, Максимця А.В. постійно утримували у виснажливих для людського організму антисанітарних умовах непридатних для тривалого перебування людини, його обмежували у наданні їжі та води, потерпілому заборонялось відвідувати вбиральню, що зумовлювало здійснення біологічних потреб безпосередньо у приміщенні в якому він утримувався. Після застосування фізичного насильства медична допомога Максимцю А.В. не надавалась.

Отож Максимець А.В. у період ув'язнення перебував в умовах, які загрожували його життю та здоров'ю, але він не мав можливості вільно залишити вказане місце, тобто невстановлені військовослужбовці РФ, діючи за наказом Лайкова Д.В. змушували потерпілого діяти проти своєї волі, що є порушенням ст. 27, 31, 32, 79 Конвенції та ст. ст. 11, 75 Додаткового протоколу I.

В результаті вищевказаних протиправних дій (катування), Максимець А.В. був змушений надати у письмовій формі згоду на співпрацю з ФСБ РФ і лише після, цього 29.05.2022 приблизно о 17.00 годині (більш точний час не встановлено), військовослужбовцями РФ потерпілого звільнено з місця нелегального утримання без надання будь-яких документів щодо підстав затримання та ув'язнення.

Отже, Лайков Д.В. віддав наказ невстановленим військовослужбовцям РФ про жорстоке поводження з цивільною особою Максимцем А.В., що виражалось у нелюдському поводженні (утримання в камері непристосованій до тривалого перебування осіб в антисанітарних умовах, позбавлення їжі та води), завданні сильних фізичних (побоїв і тілесних ушкоджень) та психологічних страждань (погроза вбивством) нелегально ув'язненому потерпілому, з метою примусити останнього співпрацювати з ФСБ РФ, тобто у вчиненні катування останнього; а також про вчинення інших порушень законів та звичаїв війни, які полягали у нелегальному ув'язненні цивільної особи, котра перебуває під захистом, чим грубо порушив ст.ст. 3, 27, 31, 32, 79, 147 Конвенції, ст.ст. 11, 75 Додаткового протоколу I Конвенцій.

Крім того, о 19 год. 45 хв. 15.05.2022 невстановлені військовослужбовці збройних формувань РФ, перебуваючи біля блокпосту в районі тимчасово окупованої «Каховської ГЕС ім. П.С. Непорожнього» ПрАТ «Укргідроенерго» за адресою: Херсонська область м. Нова Каховка Новокаховське шосе, 3 незаконно затримали Волобуєва Андрія Миколайовича, 24.02.1983 року народження, який у складі Збройних Сил чи інших збройних формувань України не перебував, жодної зброї не мав, участі у бойових діях не брав, тобто був особою яка підпадає під захист ст. 4 Конвенції, як громадянин України, котрий не бере активної участі у бойових діях та опинився в ході окупації під владою сторони конфлікту (Російської Федерації). У той же день військові РФ нелегально ув'язнили потерпілого у невстановленому приміщенні в районі головної споруди Північно-Кримського каналу за зазначеною адресою, де він незаконно утримувався до 18.05.2022.

У подальшому, а саме 18.05.2022 невстановлені досудовим розслідуванням військовослужбовці збройних формувань РФ, діючи за попередньою змовою зі співробітником ФСБ РФ Лайковим Д.В., усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, передбачаючи їх наслідки, переслідуючи єдиний прямий умисел, спрямований на незаконне позбавлення волі та подальше нелегальне ув'язнення потерпілого Волобуєва А.М. помістили його в одну із камер у приміщенні Каховського РВП ГУНП в Херсонській області за адресою: Херсонська область м. Нова Каховка просп. Дніпровський, 24, де він незаконно утримувався до 22.06.2022.

Близько 9 год. 00. хв 23 травня 2022 року (більш точний час не встановлено) Лайков Д.В., будучи у військовій формі, озброєним вогнепальною зброєю - пістолетом, який відкрито носив при собі, діючи за попередньою змовою групою осіб з трьома невстановленими військовослужбовцями збройних формувань РФ, перебуваючи на першому поверсі будівлі Каховського РВП ГУНП в Херсонській області, яка знаходиться за вищевказаною адресою, порушуючи вимоги ст.ст. 27, 31, 32, 79, 147 Конвенції, ст.ст. 11, 75 Додаткового протоколу I, не менше однієї години поспіль застосовували до потерпілого Волобуєва А.М. фізичне насильство, примушуючи останнього співпрацювати з ФСБ РФ, а також змушуючи його надати неправдиву інформацію про співпрацю з правоохоронними органами та Збройними силами України.

Зокрема Лайков Д.В., за попередньою змовою групою осіб з трьома невстановленими військовослужбовцями збройних формувань РФ погрожували Волобуєву А.М. позбавленням життя близьких родичів, завдавали численні умисні удари руками, ногами, гумовими кийками по різних частинам тіла з метою примусити останнього співпрацювати з ФСБ РФ, чим останньому спричинено тілесні ушкодження у вигляді закритого перелому нігтьової фаланги I пальця правої стопи, слабokonсолідованого, що відносяться до тілесних ушкоджень середньої тяжкості за критерієм тривалості розладу здоров'я.

Не отримавши бажаної інформації, Лайков Д.В. спільно з трьома невстановленими військовослужбовцями збройних формувань РФ вчинили акт сексуального насильства відносно потерпілого Волобуєва А.М., який відносяться до інших видів сексуального насильства, що виражалось у приєднанні до статевих органів дротів, через які проходив електричний струм за допомогою заздалегідь підготовленого пристрою, при цьому рухи потерпілого були обмежені, що є грубим порушенням ст. 147 Конвенції та ст. 75 Додаткового протоколу I.

Крім того, Волобуєва А.М. постійно утримували у виснажливих для людського організму антисанітарних умовах непридатних для тривалого перебування людини, його обмежували у наданні їжі та води, потерпілому заборонялось відвідувати вбиральню, що зумовлювало здійснення біологічних потреб безпосередньо у приміщенні в якому він утримувався. Після застосування фізичного насильства медична допомога Волобуєву А.М. не надавалась.

Отож Волобуєв А.М. у період ув'язнення перебував в умовах, які загрожували його життю та здоров'ю, але він не мав можливості вільно залишити вказане місце, тобто Лайков Д.В. та інші невстановлені військовослужбовці РФ змушували потерпілого діяти проти своєї волі, що є порушенням ст. 27, 31, 32, 79 Конвенції та ст. ст. 11, 75 Додаткового протоколу I.

В результаті вищевказаних протиправних дій, Волобуєв А.В. був змушений надати у письмовій формі згоду на співпрацю з ФСБ РФ і лише після, цього 22.06.2022 (більш точний час не встановлено), військовослужбовцями РФ потерпілого звільнено з місця нелегального утримання без надання будь-яких документів щодо підстав затримання та ув'язнення.

Отже Лайков Д.В. спільно з невстановленими військовослужбовцями збройних формувань РФ вчинив жорстоке поводження з цивільною особою

Волобуєвим А.М., що виражалось у нелюдському поводженні (утримання в камері непристосованій до тривалого перебування осіб в антисанітарних умовах, позбавлення їжі та води), завданні сильних фізичних (побоїв і тілесних ушкоджень, застосування інших видів сексуального насильства) та психологічних страждань (погроза вбивством близьких осіб) нелегально ув'язненому потерпілому, з метою примусити останнього співпрацювати з ФСБ РФ, тобто у вчиненні катування останнього; а також вчинив інші порушення законів та звичаїв війни, які полягали у нелегальному ув'язненні цивільної особи, яка перебуває під захистом, чим грубо порушив ст. ст. 27, 31, 32, 79 147 Конвенції, ст. ст. 11, 75 Додаткового протоколу I Конвенцій.

Таким чином, Лайков Дмитро Володимирович, 15.04.1981 року народження, підозрюється у жорстокому поводженні з цивільним населенням та вчиненні інших порушень законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчинених за попередньою змовою групою осіб, а також у відданні наказу про вчинення таких дій, тобто у кримінальних правопорушеннях, передбачених ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 438 КК України.

Начальник слідчого відділу
УСБУ в Херсонській області
полковник юстиції

Єгор Олександрович КУЙБІДА

ПОГОДЖУЮ

Старший групи прокурорів
у кримінальному провадженні –
прокурор відділу
процесуального керівництва та
підтримання публічного обвинувачення
управління протидії злочинам,
вчиненим в умовах
збройного конфлікту, Херсонської
обласної прокуратури

Євген Валерійович ТЕРЕЩЕНКО

ПАМ'ЯТКА

про процесуальні права та обов'язки підозрюваного

Одночасно підозрюваному Лайкову Д.В. роз'яснені права та обов'язки підозрюваного, передбачені ст. 42 КПК України, а саме:

Підозрюваний, обвинувачений має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, а також отримати їх роз'яснення у разі необхідності;
- 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого та перед кожним наступним допитом з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, на присутність захисника під час допиту та інших процесуальних дій, на відмову від послуг захисника в будь-який момент кримінального провадження, на отримання послуг захисника за рахунок держави у випадку відсутності коштів на оплату таких послуг;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання – негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування;
- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
- 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
- 11) застосовувати з дотриманням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосовування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься вмотивована постанова (ухвала);
- 12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;
- 13) заявляти відводи;
- 14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, та вимагати відкриття матеріалів;
- 15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердились;

18) користуватись рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватись послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний зобов'язаний:

1) прибувати за викликом до суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це суд;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

На всіх стадіях кримінального провадження підозрюваний має право *примиритися з потерпілим і укласти угоду про примирення*. У передбачених законом України про кримінальну відповідальність та КПК України випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження.

Додаткові права підозрюваного у разі здійснення щодо нього спеціального досудового розслідування або спеціального судового провадження

Стаття 52. Обов'язкова участь захисника

1. Участь захисника є обов'язковою у кримінальному провадженні щодо особливо тяжких злочинів. У цьому випадку участь захисника забезпечується з моменту набуття особою статусу підозрюваного.

2. В інших випадках обов'язкова участь захисника забезпечується у кримінальному провадженні:

8) щодо осіб, стосовно яких здійснюється спеціальне досудове розслідування або спеціальне судове провадження. - з моменту прийняття відповідного процесуального рішення.

Стаття 54. Відмова від захисника або його заміна

1. Підозрюваний, обвинувачений має право відмовитися від захисника або замінити його.

2. Якщо підозрюваний, обвинувачений наполягає на відмові від захисника, слідчий, прокурор, слідчий суддя чи суд зобов'язані організувати зустріч захисника з підозрюваним, обвинуваченим. У разі якщо підозрюваний, обвинувачений особисто та

безпосередньо повідомляє захиснику про небажання мати захисника, заміну захисника після конфіденційної розмови із захисником, така відмова або заміна фіксується у протоколі процесуальної дії або журналі судового засідання.

Не є підставою для відмови слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом в зустрічі захисника з підозрюваним, обвинуваченим наявність письмової заяви про відмову підозрюваного, обвинуваченого від захисника або письмового клопотання про його заміну до внесення відповідної інформації до протоколу процесуальної дії або журналу судового засідання.

Відмова уповноваженою особою в зустрічі підозрюваного, обвинуваченого із захисником, стосовно якого є заява про відмову чи клопотання про заміну, до відповідної фіксації у протоколі процесуальної дії або журналі судового засідання тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

3. Відмова від захисника не приймається у випадку, якщо його участь є обов'язковою. У такому випадку, якщо підозрюваний, обвинувачений відмовляється від захисника і не залучає іншого захисника, захисник повинен бути залучений у порядку, передбаченому статтею 49 цього Кодексу, для здійснення захисту за призначенням.

Глава 24-1. ОСОБЛИВОСТІ СПЕЦІАЛЬНОГО ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Стаття 297-1. Загальні положення спеціального досудового розслідування

1. Спеціальне досудове розслідування (in absentia) здійснюється стосовно одного чи декількох підозрюваних згідно із загальними правилами досудового розслідування, передбаченими цим Кодексом, з урахуванням положень цієї глави.

2. Спеціальне досудове розслідування здійснюється на підставі ухвали слідчого судді у кримінальному провадженні щодо злочинів, передбачених статтями 109, 110, 110-2, 111, 111-1, 111-2, 112, 113, 114, 114-1, 114-2, 115, 116, 118, частиною другою статті 121, частиною другою статті 127, частинами другою і третьою статті 146, статтями 146-1, 147, частинами другою - п'ятою статті 191 (у випадку зловживання службовою особою своїм службовим становищем), статтями 209, 255-258, 258-1, 258-2, 258-3, 258-4, 258-5, 348, 364, 364-1, 365, 365-2, 368, 368-2, 368-3, 368-4, 369, 369-2, 370, 379, 400, 408, 436, 436-1, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447 Кримінального кодексу України, стосовно підозрюваного, крім неповнолітнього, який переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук.

Спеціальне досудове розслідування здійснюється на підставі ухвали слідчого судді у кримінальному провадженні щодо злочину, вчиненого підозрюваним, стосовно якого уповноваженим органом прийнято рішення про передачу його для обміну як військовополоненого та такий обмін відбувся.

Здійснення спеціального досудового розслідування щодо інших злочинів не допускається, крім випадків, коли злочини вчинені особами, які переховуються від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення

від кримінальної відповідальності та/або оголошені у міжнародний розшук, та розслідуються в одному кримінальному провадженні із злочинами, зазначеними у цій частині, а виділення матеріалів щодо них може негативно вплинути на повноту досудового розслідування та судового розгляду.

3. Якщо у кримінальному провадженні повідомлено про підозру декільком особам, слідчий, прокурор вправі звернутися до слідчого судді із клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування лише стосовно тих підозрюваних, щодо яких наявні передбачені частиною другою цієї статті підстави, а стосовно інших підозрюваних подальше досудове розслідування у цьому самому кримінальному провадженні здійснюватиметься згідно із загальними правилами, передбаченими цим Кодексом.

Стаття 297-2. Клопотання слідчого, прокурора про здійснення спеціального досудового розслідування

1. З клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування до слідчого судді має право звернутися прокурор або слідчий за погодженням з прокурором.

2. У клопотанні про здійснення спеціального досудового розслідування з підстав, передбачених цим Кодексом, крім передбачених абзацом другим частини другої статті 297-1 цього Кодексу, зазначаються:

1) короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з яким подається клопотання;

2) правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність;

3) виклад обставин, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні кримінального правопорушення, і посилання на обставини;

4) відомості про те, що підозрюваний виїхав та/або перебуває на тимчасово окупованій території України, території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, та/або відомості про оголошення підозрюваного в міжнародний розшук;

5) виклад обставин про те, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності;

6) перелік свідків, яких слідчий, прокурор вважає за необхідне допитати під час розгляду клопотання.

3. У клопотанні про здійснення спеціального досудового розслідування з підстави, передбаченої абзацом другим частини другої статті 297-1 цього Кодексу, зазначаються:

1) короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з яким подається клопотання;

2) правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність;

3) виклад обставин, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні кримінального правопорушення, і посилання на такі обставини;

4) матеріали, що підтверджують прийняття уповноваженим органом рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого та факт обміну;

5) перелік свідків, яких слідчий, прокурор вважає за необхідне допитати під час розгляду клопотання.

Стаття 297-3. Розгляд клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування

1. Клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування розглядається слідчим суддею не пізніше десяти днів з дня його надходження до суду за участі особи, яка подала клопотання, та захисника.

Якщо підозрюваний самостійно не залучив захисника, слідчий суддя зобов'язаний вжити необхідних заходів для залучення захисника.

2. Слідчий суддя, встановивши, що клопотання подано без додержання вимог статті 297-2 цього Кодексу, повертає його прокурору, слідчому, про що постановляє ухвалу.

3. Під час розгляду клопотання слідчий суддя має право за клопотанням сторін кримінального провадження або за власною ініціативою заслухати будь-якого свідка чи дослідити будь-які матеріали, що мають значення для вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування.

Стаття 297-4. Вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування

1. Слідчий суддя відмовляє у задоволенні клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування, якщо прокурор, слідчий не доведе, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук, та/або уповноваженим органом прийнято рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого та такий обмін відбувся.

2. Під час вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування слідчий суддя зобов'язаний врахувати наявність достатніх доказів для підозри особи щодо якої подано клопотання у вчиненні кримінального правопорушення.

3. За наслідками розгляду клопотання слідчий суддя постановляє ухвалу, в якій зазначає мотиви задоволення або відмови у задоволенні клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування.

Якщо у справі декілька підозрюваних, слідчий суддя постановляє ухвалу лише стосовно тих підозрюваних, щодо яких існують обставини, передбачені частиною другою статті 297-1 цього Кодексу.

Повторне звернення з клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування до слідчого судді в одному кримінальному провадженні не допускається, крім випадків наявності нових обставин, які підтверджують, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук, та/або уповноваженим органом прийнято рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого та такий обмін відбувся.

4. Копія ухвали надсилається прокурору, слідчому та захиснику.

5. Якщо підозрюваний, стосовно якого слідчим суддею постановлено ухвалу про здійснення спеціального досудового розслідування, затриманий або добровільно з'явився до органу досудового розслідування, подальше досудове розслідування щодо нього здійснюється згідно із загальними правилами, передбаченими цим Кодексом.

6. Відомості щодо підозрюваних, стосовно яких слідчим суддею постановлено ухвалу про здійснення спеціального досудового розслідування, невідкладно, але не

пізніше 24 годин після постановлення ухвали, вносяться до Єдиного реєстру досудових розслідувань і публікуються в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора.

Стаття 297-5. Порядок вручення процесуальних документів підозрюваному при здійсненні спеціального досудового розслідування

1. Повістки про виклик підозрюваного у разі здійснення спеціального досудового розслідування надсилаються за останнім відомим місцем його проживання чи перебування та обов'язково публікуються в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора. З моменту опублікування повістки про виклик у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора підозрюваний вважається належним чином ознайомленим з її змістом.

Повістки про виклик підозрюваного у разі здійснення спеціального досудового розслідування у зв'язку з прийняттям уповноваженим органом рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого публікуються в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора.

З моменту опублікування повістки про виклик у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора підозрюваний вважається належним чином ознайомленим з її змістом.

2. Копії процесуальних документів, що підлягають врученню підозрюваному, надсилаються захиснику.

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру та пам'ятка про процесуальні права та обов'язки вручені, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

Підозрюваний _____

Захисник _____

« 14 » год. « 15 » хв. « 04 » _____ 11 2023 року.

Повідомлення про підозру вручив та права роз'яснив:

Начальник слідчого відділу
УСБУ в Херсонській області
полковник юстиції

Егор Олександрович КУЙБІДА